

Voorzitter: J. Scoop (PvdA)

Namens de raad: S. Middelhuis (GL), I. Huitema (PvdA), M. Gietema (D66), T. van Zoelen (PvdD), Y. Menger (Stadspartij), D. Brandenburg (SP), E. Akkerman (VVD), K. de Groot (S&S), R. van der Heide (CU), J. de Haan (CDA), K. Blauw (PVV)

Namens het college: E. Eikenaar

Namens de griffie: A. Viersen

Uitvoeringsagenda armoede 2024-2026

00:16:25

Voorzitter: Welkom bij deze meningsvormende sessie over het uitvoeringsprogramma armoede 2024-2026. Er hebben zich geen sprekers gemeld, dus het woord is direct aan de raad. Zoals in de memo staat, hebben jullie 4 minuten per fractie, exclusief interrupties. Voor het college geldt dat de wethouder 20 minuten heeft. Zoals bekend, werken we in twee termijnen. In de eerste termijn kun je een politieke vraag stellen. In de tweede termijn is het de bedoeling dat de raad in discussie gaat. Zijn er mensen met vragen voor eerste termijn? Dan beginnen we met de eerste termijn. Mevrouw Menger.

00:17:09

Mevrouw Menger: Dank u wel, voorzitter. Mijn fractie heeft de volgende vragen voor het college. Hoe voorkomt u dat er alleen wordt gesproken over waarschijnlijke of concrete problemen van inwoners, zonder hun input, ideeën, ervaringen en suggesties in te brengen en mee te laten wegen in de besluitvorming en uitvoering van het uitvoeringsprogramma? Kunt u de bij mijn fractie bestaande vrees en het beeld wegnemen dat dit gepresenteerde uitvoeringsprogramma voor een deel neigt naar oude wijn in nieuwe zakken? Kan ik verder gaan? En hoe stellen we dit ambitieuze uitvoeringsprogramma veilig? Als we het hebben over het verwachte ravijnjaar 2026. Dan zullen er waarschijnlijk zware bezuinigingen gaan komen. Ik kan nergens terugvinden in het stuk dat we meteen vanaf de start gaan monitoren en evalueren. Dat vindt mijn fractie onacceptabel. Dus het niet monitoren vanaf het begin. Meten is immers weten. Dan heb ik nog twee scherpe vragen aan de wethouder om hem te prikkelen. Kunt u een paar concrete voorbeelden noemen die u aan het einde van uw bestuursperiode wilt hebben gerealiseerd op het gebied van armoede en schulden? Kunt u drie specifieke prestaties noemen die tastbaar laten zien dat de gestelde doelen zijn behaald en niet slechts op papier bestaan? Dank u wel.

00:18:55

Voorzitter: De collega van D66.

00:18:57

Mevrouw Gietema: Dank. We zien veel inzet op inkomen. We horen graag van de wethouder hoe het college voorkomt dat inwoners niet afhankelijker worden van de overheid. En hoe we ervoor zorgen dat we als gemeente de armoedeval niet vergroten. De zorg van de ASDG over rechtszekerheid delen wij als D66. We horen graag van de wethouder hoe het college de balans tussen menselijke maat en maatwerk en de doorbraakmethode in balans houdt. Meer buddy's kunnen we alleen maar toejuichen. Afgelopen december hebben we raadsbreed aangenomen dat we

hem betaald willen inzetten. Dus we willen meer buddy's in dit armoedeplan, maar we willen ze betaald inzetten. Ik hoor graag van de wethouder in hoeverre dat lukt om al die buddy's betaald in te zetten.

00:19:45

Voorzitter: Dank je wel. Het CDA.

00:19:48

De heer De Haan: Voorzitter, dank u wel. Mijn eerste gaat over de financiën. Er worden best wat extra incidentele middelen gebruikt voor de financiering van het uitvoeringsprogramma. Ziet de wethouder daar ook bepaalde risico's in, omdat het om incidenteel geld in plaats van structureel geld gaat? En mijn andere vraag. Het uitvoeringsprogramma is erg gericht op wat de gemeente beter kan doen. En dat is goed, want dan kijk je naar je eigen rol en wijs je niet naar de landelijke overheid. Mijn fractie mist daarin de relatie met de vele prachtige initiatieven in de samenleving. Ik begrijp dat dat ook in de nota's sociale basis, et cetera staat. Hoe wil dit college ervoor zorgen dat met de grotere overheid er voldoende ruimte blijft voor burgerinitiatieven die vergelijkbare dingen doen? Zoals bijvoorbeeld die buddy's.

00:20:51

Voorzitter: Nog meer vragen? ChristenUnie.

00:20:58

Mevrouw Van der Heide: Dank. In het stuk gaat het veel over de verandering van de dienstverlening. In hoeverre zijn de ambtenaren die hiermee bezig gaan, al toegerust in eventuele nieuwe bevoegdheden die zij erbij krijgen? Is dat al gereed? Zodat als dit programma is vastgesteld, dat we meteen hiermee van start kunnen.

00:21:26

Voorzitter: Dank je wel. Nog meer vragen voor de eerste termijn? Dan kunnen we naar de wethouder voor de beantwoording van deze vragen. Wethouder.

00:21:38

De heer Eikenaar: Dank u, voorzitter. Ik begin met de vragen van mevrouw Menger. Hoe voorkomt u dat mensen niet betrokken zijn? Vrij simpel, door ze wel te betrekken. En dat is gebeurd. Er is met veel mensen over gesproken, met ervaringsdeskundigen in verschillende netwerken. Ik spreek zelf met heel veel mensen die in armoede leven. Ik kan u garanderen dat er weinig programma's in deze gemeente zijn waar de betrokkenheid van mensen zo groot is. Dus ik kan u garanderen dat dat goed zit in dit programma. U vraagt naar de monitoring. Dat monitoringsplan gaat er nog komen. Allereerst met wat voor cijfers over ontwikkelingen. Niet alleen dat. Ik heb toevallig afgelopen week een aantal onderzoekers van de Rijksuniversiteit Groningen op bezoek gehad. Zij presenteerden een onderzoek wat nog uitgebracht wordt. Over werken vanuit vertrouwen en het effect daarvan. En eerlijk gezegd hecht ik nog meer waarde aan dat soort onderzoeken. Het gaat dieper in op de materie. En gaat niet alleen maar uit van cijfers. Die worden beïnvloed door allerlei zaken waar wij geen invloed op hebben. We kunnen een heel effectief armoedebeleid hebben, maar de armoede kan stijgen, omdat de economie het heel slecht doet. Dus dat zijn ingewikkelde processen om te volgen en precies toe te wijzen wat het succes van beleid is. Als het gaat om de aanpak van Kansrijk Groningen, kun je wel kijken of dat tot uitstroom van

mensen uit een uitkering leidt. Weten mensen het pad naar boven te vinden? Dat kun je heel goed bezien. Daar krijgt u nog een plan voor.

00:23:21

De heer Eikenaar: U kunt daarin beoordelen of dit beleid succesvol kan zijn. En dan oude wijn in nieuwe zakken. Dit is geenszins oude wijn in nieuwe zakken. Het is een grote verandering in de organisatie. Een andere kijk naar mensen. Een andere manier van omgaan met mensen. Kijken wat mensen nodig hebben. Ik kan u garanderen dat dat een grote verandering is. Weliswaar een verandering die al ingezet is. En wij zijn als gemeente gelukkig altijd een sociale gemeente geweest. Dus daar lopen we al voorop. De ambities die we hebben zijn groot. Ik vind dat wij voorop moeten lopen in het zijn van een andere overheid. We hebben de afgelopen 10, 20 jaar gezien dat de overheid steeds meer functioneerde als een controlemachine richting mensen. Mensen met wantrouwen benaderde. De toeslagenaffaire als bizar slecht voorbeeld daarvan. En volgens mij is dit programma daar een antwoord op. Wij willen dat anders doen. En dat is niet weinig. Dat is heel veel. Dat is een hele grote verandering. Een verandering die tijd kost en heel veel energie. Ik ben ervan overtuigd dat wij dat hier kunnen doen. Wat wilt u concreet behaald hebben? Dat is een ingewikkelde vraag, omdat het ook over de context gaat. Als er volgend jaar een economische crisis komt of inflatie, dan kan de armoede wel stijgen. En dan kan ik u garanderen dat de armoede door dit programma gedaald is, maar dat is dan niet de realiteit. Terwijl het programma zelf heel succesvol is.

00:24:58

De heer Eikenaar: Dus in die zin is dat een ingewikkelde vraag. Ik denk wel dat wij met Kansrijk Groningen situaties bij mensen kunnen doorbreken. Ik zie in de praktijk hoe Kansrijk functioneert. Ik ben daar heel optimistisch over. D66 vraagt: hoe zorgt u ervoor dat mensen niet meer afhankelijk zijn van de overheid? Hoe voorkomt u dat u door dit programma afhankelijkheid creëert? Ik denk dat wij met dit programma juist die afhankelijkheid proberen te verkleinen. Bijvoorbeeld door Kansrijk en allerlei andere pilots. Dat wij doorbraken bij mensen proberen te organiseren. Dat hangt ook samen met inkomensondersteuning. En die inkomensondersteuning niet te verstrekken met een bak wantrouwen en 80 formulieren. Waardoor mensen zich afhankelijk gaan voelen. Mensen gaan zich afhankelijk voelen als ze door 80 hoepels moeten springen voordat ze ergens voor in aanmerking komen. Ik heb dat altijd een vreemde paradox gevonden. Eerst zeggen wij tegen mensen dat ze door deze hoepel moeten springen. En aan het eind moeten ze wel helemaal zelfstandig zijn. Terwijl ik zie dat mensen in armoede zich juist vaak afhankelijk voelen door die hoepels. Die hoepels voorkomen dat ze zich ontwikkelen, omdat ze in een afhankelijke positie geduwd zijn. Dat voorkomt dat mensen zich ontwikkelen. Als wij in het armoedebelief erin slagen om dat sterk te verminderen, verminderen wij die afhankelijkheid ook. Dan de opmerking over de ASDG en de vraag over rechtszekerheid. Enerzijds begrijp ik die vraag.

00:26:51

De heer Eikenaar: Als je maatwerk toepast, kan het bij iedereen anders zijn. De toeslagenaffaire is juist ontstaan, omdat er niet naar de mens werd gekeken. Menselijkheid, ruimte om te doen wat nodig. Niet alleen naar de letter van de wet of

de regeling te kijken. De ruimte geven om situaties te voorkomen die weliswaar naar de letter van de wet zijn. Dat was in de toeslagenaffaire niet het geval. Er werd gediscrimineerd door de overheid. Dat is een strafbaar feit. Er zijn ook situaties waarbij mensen naar de letter van de wet, letter van de regeling, prima behandeld zijn. De uitkomst was echter onaanvaardbaar. En hier creëer je de ruimte mee om dat te voorkomen. D66 vroeg naar de betaalde buddy's. Toevallig heb ik er vanmiddag twee op bezoek gehad die net een betaalde baan hebben gekregen. Dus dat zijn we aan het uitbreiden. Dat kunt u in het programma lezen. Het CDA stelde een vraag over het risico van de incidentele middelen. Daar kunnen we niet omheen draaien. Dat geldt voor heel veel programma's in de gemeente. Daarbij hebben we incidentele middelen en vullen we structurele dingen. Dat geldt voor wijkvernieuwing ook. We hebben langjarige plannen, maar dat dekken we met incidentele middelen. Ik wil niet naar het Rijk verwijzen. U zei zelf dat ik niet naar het Rijk verwijs. Hier moet ik wel naar het Rijk verwijzen. Het is niet anders. Dat is hoe het Rijk ons financiert. We hebben langjarige plannen die we voortdurend af moeten dichten met incidentele middelen. Dat geldt hier ook voor. De ambitie is om het langjarig te doen. Uiteraard zijn structurele middelen relatief.

00:28:48

De heer Eikenaar: Als een nieuw college van politieke kleur verandert, dan kan je ook structureel geld schrappen. Dus uiteindelijk komt het neer op de politieke wil om iets voort te zetten. Als we dit succesvol doen, wil een volgend college daar wellicht mee verdergaan. Het CDA vroeg naar de relatie met de samenleving. Dat wordt in een specifiek kopje benoemd. Ik moet u de pagina schuldig blijven. Het staat ergens genoemd. Ik begrijp uw vraag. Ik ben het met u eens dat dit heel belangrijk is. Om meerdere redenen. Allereerst omdat mensen goede initiatieven nemen. Ten tweede, omdat we zien dat sommige mensen ervoor terugschrikken om zich te melden bij een overheidsinstituut. En vaak makkelijker binnenkomen via allerlei initiatieven. Vanmiddag was ik bij Sporthuis Noord. Daar zie je dat ook. Dat is laagdrempelig. Ze weten dat er mensen rondlopen die zij vertrouwen en kennen. Dan is de weg naar de gemeente gemakkelijker gevonden. Dus die initiatieven zijn om die reden ook belangrijk. We gaan die relatie steeds meer leggen. Dat doen we door dat in de praktijk te doen. En doordat we meer in de wijken aanwezig zijn. Onze dienstverlening verplaatsen naar de wijken. Allereerst naar de Noordelijke wijken. Op het moment dat je dat doet, breng je dat tot stand. Deze dingen gaan over elkaar kennen. Als je elkaar kent, kun je dit tot stand brengen. Als je het alleen opschrijft, blijft het een papieren tijger. En dan de vraag van de ChristenUnie: zijn de ambtenaren klaar voor de nieuwe bevoegdheden? Het doorbraaknetwerk staat al.

00:30:43

De heer Eikenaar: We gaan die methode uitbreiden. We gaan de manier van werken uitbreiden. Daar worden ambtenaren in getraind. Dit programma vraagt wel een cultuurverandering. Daar zijn we al druk mee bezig. Ik zie daar veel enthousiasme voor. Ik ben daar optimistisch over. Dan heb ik alle vragen beantwoord.

00:31:11

Voorzitter: Student en Stad.

00:31:13

Mevrouw de Groot: Mag ik een aanvullende vraag stellen?

00:31:15

Voorzitter: Als het kort is.

00:31:16

Mevrouw de Groot: Hij is kort. U heeft vanmiddag twee buddy's op bezoek gehad. Worden die buddy's nu allemaal betaald? Zo niet, waarom niet?

00:31:26

De heer Eikenaar: Deels zijn het banen en deels vrijwilligers. Sommige mensen hebben daarnaast een baan. Het zijn mensen die vanuit hun eigen ervaring mensen helpen. Dus het is niet noodzakelijk om iedereen te betalen.

00:31:41

Voorzitter: Dan bedank ik de wethouder. Dan kunnen we over naar de tweede termijn. Hierin gaat de raad in debat over het uitvoeringsprogramma. Wie wil de spits afbijten?

00:32:01

Mevrouw Menger: Dank u wel, voorzitter. Ik wil iedereen die heeft bijgedragen aan de beeldvormende sessie van vorige week woensdag oprecht bedanken. De ervaringsdeskundigen die hun verhaal met ons wilden delen, heeft een grote toegevoegde waarde. En Marlies de Bie die al zoveel goed werk heeft verricht met Kansrijk en de uitbreiding naar een volgende wijk. Daarnaast wil ik namens mijn fractie ook zeker de adviesgroep sociaal domein Groningen hartelijk bedanken voor haar visie en opmerkingen. Wij kunnen ons daar geheel bij aansluiten. Blijft er dan nog wat over om te zeggen? Meer dan voldoende en zeer waarschijnlijk te veel voor mijn spreektijd, voorzitter. Het uitvoeringsprogramma dat voor ons ligt ter bespreking staat vol met goede intenties, interventies en plannen. Voorzitter, ik gooi er meteen een kritische opmerking tegenaan. Onze vrees is dat er plannen komen, maar er concreet te weinig verandert. Voorzitter, waarom zeg ik dit? Dat zeg ik vanwege het feit dat het college voortdurend een winstwaarschuwing geeft voor het ravijnjaar 2026. Dit is niet raar. We weten dat er bij vrijwel alle gemeenten grote tekorten komen en het Rijk steeds minder gelden naar gemeenten over gaat maken.

00:33:24

Voorzitter: Mevrouw Menger, u heeft een interruptie van de SP.

00:33:29

De heer Brandenburg: Dank, voorzitter. Het is goed dat de Stadspartij dit kritisch bekijkt. Kunt u het allemaal waarmaken? Dan wijst u tot voorbij 2026. Terwijl u in de stukken kunt lezen dat we 2024 tot met 2026 ongeveer 3,5 miljoen extra uit gaan geven aan het armoedebeleid. Waarom die twijfel? U ziet toch de keiharde pegels om deze ambities waar te maken?

00:34:03

Mevrouw Menger: Dank u wel, voorzitter. Ja, ik zie het op papier, net als u.

00:34:08

De heer Brandenburg: Voorzitter, dat doen we hier toch altijd? U ziet toch ook in dit stuk dat het volstaat met ideeën om die organisatie te veranderen, om die dichter bij mensen te krijgen? Om ervoor te zorgen dat dit ook lukt. En dan zegt u dat het papier is. Als we hier niet over papier kunnen praten, voorzitter, wat doen we hier dan?

00:34:27

Voorzitter: Mevrouw Menger.

00:34:28

Mevrouw Menger: Ik zal er kort op antwoorden. Het gaat volgens mij van mijn spreektijd af, helaas. We hebben het al jaren over armoede in deze gemeente. Ik zie constant dezelfde plannen en acties terugkeren. Vandaar dat onze vrees is dat het oude wijn in nieuwe zakken is. Dank u wel.

00:34:53

Voorzitter: U heeft ook een interruptie van de PvdA.

00:34:56

Mevrouw Huitema: Ik ben oprecht in de war. Ik vind dat er een statement wordt gemaakt. U bedankt eerste de buddy's. Dan zie we wat er werkelijk gebeurt. En daarna wordt in twijfel getrokken of dit beleid gaat werken. Ik heb geen vraag. Ik wil mijn verbazing uitspreken.

00:35:41

Voorzitter: Mevrouw Menger, een vraag aan u.

00:35:42

De heer Van Zoelen: Dank, voorzitter. De Stadspartij zegt dat het een papieren tijger is en bezorgd is over wat ervan komt. Als we kijken naar wat er allemaal al is gebeurd. De energietoeslag, de inkomenstoeslag, tandartszorgtoeslag. Dat zijn allemaal concrete dingen die plaats hebben gevonden door geld te geven. Waar komt deze bezorgdheid bij de Stadspartij vandaan? Er ligt een ontzettend mooi uitvoeringsprogramma met geld en intensivering. Dat we daarmee aan de slag gaan.

00:36:00

Voorzitter: De Stadspartij.

00:36:02

Mevrouw Menger: Ik begrijp wat de collega van de Partij voor de Dieren zegt. Mijn fractie maakt zich zorgen. We hebben te maken met een groot maatschappelijk probleem. Wij vrezen dat het pleisters plakken is en zou kunnen blijven. Vandaar mijn opmerkingen. Mag ik verdergaan?

00:36:23

Voorzitter: U heeft twee interrupties. Als het kort kan, mag het. PvdA.

00:36:27

Mevrouw Huitema: Bedankt, voorzitter. Ik denk dat geen enkele gemeente dit pleister-plak-beleid wil. Daar zijn we helaas toe gedwongen, vanwege de financiële middelen die we van de Rijksoverheid krijgen. Wij willen ook van het pleister-plak-beleid af. Het is echter niet anders. Daar doet de gemeente Groningen zoveel goeds.

00:36:48

Voorzitter: Wat is uw vraag?

00:36:51

Mevrouw Huitema: Ik had wel een vraag, maar ik ben hem uit verbazing weer vergeten. Ik kom hier later op terug.

00:36:56

Voorzitter: De Partij voor de Dieren had ook een vraag of niet meer?

00:37:00

De heer Van Zoelen: Ja, toch wel. Ik benieuwd naar de rest van de woordvoering van de Stadspartij. De bezorgdheid is uitgesproken. Er is een intensivering. Welke voorstellen gaat de Stadspartij doen of welke kritische noten? Wat kunnen we concreet doen om die zorg weg te nemen?

00:37:18

Voorzitter: Het is duidelijk.

00:37:18

Mevrouw Menger: Dank u wel, voorzitter. Als de collega van de Partij voor de Dieren geduld kan betrachten zodat ik mijn betoog af kan maken, zal hij horen wat ik verder naar voren ga brengen. Dank u wel. Voorzitter, het is al vaak door mijn fractie naar voren gebracht. Wij maken ons grote zorgen. Bij bezuinigingen zijn de kwetsbaren vaak de dupe. Zij worden veelal als eerste geraakt. De kwetsbaren in de samenleving vormen een steeds grotere groep. Deze groep beperkt zich niet meer tot de overzichtelijke groep van weleer, met in het zicht zijnde mensen. En voorzitter, mensen zijn wantrouwiger, achterdochtiger richting de lokale overheid. Vaak voelen zij zich niet gehoord en gezien. De jarenlange benadering vanuit wantrouwen door de gemeente en overheid naar haar inwoners toe. Juist naar diegenen die ondersteuning nodig hebben. Dit is niet ineens hocus pocus pilatus weg wanneer de gemeente met een nieuw beleid of plan van aanpak komt. Zeker op dit onderwerp.

00:38:30

Voorzitter: Mevrouw Menger, kunt u tot een afronding komen? Sorry.

00:38:32

Mevrouw Menger: Sorry?

00:38:33

Voorzitter: Kunt u tot een afronding komen?

00:38:35

Mevrouw Menger: Dan sla ik een stuk over. Laat ik nog even uw kant opkomen. Programmatisch ligt voor mijn fractie geheel in lijn met wat wij als partij willen. Langdurige armoede definitief doorbreken. Ruimte voor maatwerk en intensieve ondersteuning. Vergroten daar waar nodig en zo lang als nodig, maar niet tot in het oneindige. En daarom benadrukt mijn fractie keer op keer de inzet van ervaringsdeskundigen en of buddy's. Dit juichen wij van harte toe. Dank u wel.

00:39:09

Voorzitter: U heeft een interruptie.

00:39:11

Mevrouw de Groot: Dank u wel, voorzitter. Mevrouw Menger zegt dat inwoners een groot wantrouwen richting de overheid hebben. Naar mijn idee is dit plan doordrenkt met het meer werken vanuit vertrouwen. Hoe had u dat dan anders gezien? Dit is toch een oplossing voor het wantrouwen, of niet?

00:39:34

Mevrouw Menger: Ja, zeker. Dat klopt. Ik stel alleen vast wat in de realiteit gaande is.

Dus in de praktijk zijn er mensen die een groot wantrouwen hebben richting de overheid. Daar kan dit plan wellicht wat aan verbeteren, maar ik wil het wel benoemd hebben. Dank u wel.

00:39:51

Voorzitter: Bedankt. Wie volgt? SP.

00:39:59

De heer Brandenburg: Dank, voorzitter. Laat ik op het laatste punt van mevrouw Menger aansluiten. Het is waar dat veel mensen wantrouwen hebben richting de overheid. Dat is ook niet gek. We hebben de afgelopen weken gezien wat de gevolgen zijn van een overheid die inwoners wantrouwt. Dat laat het rapport van de parlementaire enquêtecommissie fraudebeleid en dienstverlening helder zien. Mensen zijn vermorzeld door een overheid. Dus het is niet zo gek dat ze die overheid vervolgens wantrouwen. Dit is wat 20 jaar rechts beleid doet met mensen in een land. En wat ons betreft is het tijd voor een overheid die regels maakt, beleid maakt dat niet gestoeld is op wantrouwen, maar op vertrouwen.

00:40:44

Voorzitter: U heeft een vraag van de PVV.

00:40:48

Mevrouw Blauw: Ik reageer op het rechts beleid in dit land. Volgens mij is dat niet zo. Wat vindt u dan van het linkse beleid wat decennialang in Groningen is gevoerd? Dat moet dan toch de oorzaak zijn van wat er allemaal fout gaat binnen de overheid. Ultralinks beleid.

00:41:07

Voorzitter: SP.

00:41:07

De heer Brandenburg: Voorzitter, we zijn net twee jaar begonnen. Wat ons betreft is het dus tijd voor een overheid die gestoeld is op vertrouwen. En wij zien een draai in dit beleid en in andere plannen van dit college, door regelingen simpeler te maken en meer toe te staan dan ambtelijk dingen toegezegd kunnen worden. Ook door beter bereikbaar te zijn in de buurt met een financieel spreekuur bij de wijkteams. Met intakes van de Groninger Kredietbank in de wijk. Door eerder te kunnen inzetten op problemen die mensen mogelijk kunnen ervaren rondom te weinig geld, financiën, et cetera. En eerder zagen we dit college ook al die beweging maken. Door eerder toekennen van kwijtscheldingen. Door jongeren niet eerst te laten wachten op een uitkering, maar die direct toe te kennen zodat we problemen voorkomen. Ook de pauzeknop bij schulden is daar wat ons betreft een voorbeeld van. We zien ook in dit stuk dat er geluisterd wordt naar signalen uit de samenleving. De wethouder zei met heel veel mensen hierover gesproken te hebben. We zien ook dat de kindpas weer terug is om eens per jaar kleding of speelgoed te kunnen kopen rondom de feestdagen. Die was in coronatijd ineens verdwenen. Toen kwamen een aantal moedige inwoners in opstand. Niet omdat dit een kleine maatregel is, maar omdat dit heel erg veel voor mensen betekent in het meedoen in de maatschappij. En we zien in dit soort voorbeelden, in dit stuk, dat dit college probeert de overheid dichter bij mensen te brengen.

00:42:51

Voorzitter: U heeft een interruptie van D66.

00:42:54

Mevrouw Gietema: Dank. Ik ben blij om te horen dat de SP zegt dat we hier al jarenlang mee bezig zijn en we daar nu verdere stappen in maken. Een vraag. De SP is ook ambitieus op dit thema. U heeft het over de kindpas, stadjespas. Goed dat die er is. Ziet u mogelijkheden om die ambtshalve te verstrekken? Wellicht kunnen we dat de komende weken samen oppakken en eerder kunnen activeren. Op dit moment lopen de spreekuren nog steeds vol met inwoners die vragen hebben over deze voorzieningen. Dus volgens mij is het goed dat dit er is. Volgens mij mogen we ambitieuzer zijn. Dat verwacht ik ook van de SP. Het lijkt me mooi om te kijken of we daar samen stappen in kunnen maken.

00:43:39

Voorzitter: SP.

00:43:40

De heer Brandenburg: Voorzitter, wij zijn altijd voorstander van meer, beter en eerder. Daar wil ik best over meedenken. Ik ben het ten dele met u eens dat dit eerder opgeschreven is. Dit programma blijft wat ons betreft niet alleen maar bij loze woorden. Wij zien de komende jaren structureel miljoenen extra. Niet een beetje. Nee, 4, 5 miljoen extra op armoedebeleid om dit mogelijk te maken. Om die verandering in de organisatie voor elkaar te krijgen. Om die doorbraak op dit onderwerp in gang te zetten.

00:44:17

Voorzitter: U heeft een interruptie van Student en Stad.

00:44:25

Mevrouw de Groot: Dank u wel, voorzitter. U geeft aan dat de komende jaren veel geïnvesteerd en geïntensiveerd wordt in wat we hier allemaal doen. Ontzettend goed. Ik ben benieuwd: ziet de SP ook het risico van het ravijnjaar 2026, dat we goede dingen die we nu opstarten dan weg moeten bezuinigen? Ik vind het samen met de SP heel goed dat we er nu zoveel in investeren. Voelt u dat risico ook of niet?

00:44:57

Voorzitter: SP.

00:44:58

De heer Brandenburg: Voorzitter, vanzelfsprekend. Dat is ook waarom mijn partij bij de voorjaarsbegroting opriep om niet alleen met andere gemeenten te gaan. Met die brede coalitie van mensen die zich zorgen maken over of wij straks nog armoedebeleid hebben, buurthuizen in de lucht kunnen houden. Ga nou met al die mensen richting Den Haag. Ga in actie bij het Rijk om te zorgen dat het geld blijft. Vanzelfsprekend zien wij dat risico. Als wij na 2026 weer in een nieuwe coalitie zitten, zullen deze miljoenen voor armoedebeleid blijven. Dat is de raison d'être.

00:45:35

Voorzitter: U heeft nog een vraag. D66.

00:45:41

Mevrouw Gietema: Bent u het met mij eens dat uw uitspraak om nu al extra geld te beloven, valse beloftes creëert richting iedereen buiten het stadhuis?

00:46:01

De heer Brandenburg: U weet net zo goed als ik dat er in 2026 verkiezingen zijn. Ik geef hier aan wat voor mijn partij de hoofdzet zal zijn bij een eventuele nieuwe coalitie. Dat lijkt me volstrekt helder om dat alvast te doen. Dan over het pleisters plakken.

00:46:15

Voorzitter: Gezien de tijd, vraag ik u om af te ronden.

00:46:20

De heer Brandenburg: Zolang werkende mensen niet de waarde terugkrijgen die zij toevoegen aan bedrijven, omdat die verdwijnt in de vorm van winst, blijft armoedebeleid altijd pleisters plakken. Als jij drie baantjes nodig hebt om een fatsoenlijke boterham te verdienen, dan blijft armoedebeleid pleisters plakken. Dus er ligt ook een hele grote opdracht voor onze linkse vakbeweging, voor andere activisten. Voor iedereen, om ervoor te zorgen dat ook het bedrijfsleven gaat leveren in het tegengaan van armoede. Dat betekent dat ook het minimumloon en alle andere cao-lonen fors omhoog moeten.

00:46:56

Voorzitter: Dank je wel. PVV.

00:47:01

Mevrouw Blauw: Ik ben het met u eens dat je hier in dit land veel banen moet hebben om een normaal leven te kunnen leiden. Bent u het met de PVV eens dat dit komt, omdat we torenhoge belastingen betalen?

00:47:14

De heer Brandenburg: Voorzitter, de gemiddelde winstbelasting is ontzettend laag. Dus nee, we moeten veel hogere belastingen vragen op winst. Zodat het niet loont om dat als winst af te romen, maar terug te geven aan de medewerker.

00:47:25

Voorzitter: U heeft nog een vraag van de VVD.

00:47:28

Mevrouw Akkerman: Dank u wel, voorzitter. De Stadspartij gaf mooi aan welke programmajijn zij het meest waardevol vinden. Nu ben ik daardoor ook nieuwsgierig geworden welke programmajijn de SP het belangrijkste vindt van dit programma.

00:47:39

De heer Brandenburg: Voorzitter, het adagio in mijn partij is dat alles met alles samenhangt. Dus een van de drie dingen uitkiezen, is godsonmogelijk. Alle drie zijn belangrijk.

00:47:48

Voorzitter: Bedankt voor uw bijdrage. Wie volgt? CDA.

00:47:54

De heer De Haan: Voorzitter, dank u wel. De campagne voor de

gemeenteraadsverkiezingen zijn al vroeg begonnen dit jaar. Dus dat is mooi. In elk geval mooi om de passie vanuit de SP voor dit onderwerp te zien. Voorzitter, die passie delen wij als CDA. Wij zien helaas een Groningen met twee gezichten. Waar in de ene wijk de bakfietsen niet te tellen zijn en de huizenprijzen sky high gaan, is in een wijk verderop de armoede zichtbaar en voelbaar. Mensen moeten leven in een woning vol met schimmel. Er ligt veel troep op straat en kinderen voelen zich niet altijd veilig om buiten te spelen. Dan kunnen we nog zo trots zijn op wat het college de afgelopen twee jaar al dan niet gedaan heeft. De huidige realiteit is nog steeds hard en pijnlijk. Het is dan ook keihard nodig dat dit college extra investeert in bestaanszekerheid van Groningers. Kijken wat zij beter kunnen doen. En we lezen goede stappen in dit uitvoeringsprogramma. Zeker de maatregelen die uitgaan van vertrouwen. En op zoek gaan naar maatwerk, al dan niet buiten de gebaande paden tredend. Toch blijft het wat het CDA betreft pap en nathouden. We hebben al eerder betoogd dat het Rijk moet zorgen voor een fatsoenlijk sociaal minimum. Dan hebben we al die extra potjes, voor een dierenarts of een tandarts, in Groningen niet nodig. We zijn tegen de algemene regeling. We hebben daar al eerder wat over gezegd. En daar waren we kritisch op de grote verschillen die er bestaan tussen gemeenten in hun armoedebestrijding. Een groot verschil of je in de stad woont of in het Hogeland Westerkwartier.

00:49:44

De heer De Haan: Voor het CDA gaat bestaanszekerheid om meer dan alleen een inkomen. Het gaat erom dat je onderdeel moet kunnen zijn van een gemeenschap. Wanneer je het lastig hebt, je familie, vrienden of burens hebt om op terug te vallen. Uit analyse blijkt dat het daar misgaat in onze samenleving, die steeds meer wordt gedefinieerd in economische waarden, in winnaars en verliezers. Hierdoor vallen mensen tussen wal en schip. Wat ons betreft is het een vrijbrief voor egoïsme en het recht van de sterkste. Het gaat steeds meer om je eigen geluk najagen, waarbij veel mensen onverschillig staan tegenover een ander. Het is een ieder-voor-zich-samenleving. Gelukkig zijn er Groningers die wel omkijken naar anderen. Zo hoorden we vorige week over de buddy's van Kansrijk Groningen. Prachtig hoe zij mensen weer perspectief geven. Aan de andere kant pijnlijk dat het nodig is, dat buddy's niet automatisch in je eigen netwerk ontstaan, dat het niet je buurvrouw is of je vriend of je broer, zus, opa, oma, oom, tante. Voorzitter, als overheid alleen gaan wij armoede in Groningen niet oplossen. We hebben hier de samenleving keihard voor nodig. Groningen kent vele grote en kleine burgerinitiatieven die zich inzetten voor de armoedeproblematiek in onze gemeente. Ze lijken in dit uitvoeringsprogramma te worden vergeten, zoals de organisatie Stadgers Hand in Hand. Die levert zonder subsidies prachtig werk met coaches. We willen het college op het hart drukken om dit soort maatschappelijke initiatieven niet uit het oog te verliezen.

00:51:18

De heer De Haan: Dat een grotere overheid niet leidt tot een kleinere rol voor de samenleving. Over de financiën heb ik al wat gezegd. Het CDA is ongerust, dat we met die vele extra incidentele middelen, die SPUK-middelen, bezig zijn voor een langjarig en structureel beleid.

00:51:39

Voorzitter: Wilt u tot een afronding komen?

00:51:42

De heer De Haan: Het is mooi om de inzet van de SP te zien, maar helaas is de heer Brandenburg niet alleen aan de macht. Je zult toch toe moeten naar een langjarig structureel beleid. En daar zijn structurele middelen voor nodig. Wat ons betreft blijft dat het wankel punt in dit programma. Dank.

00:51:58

Voorzitter: Dank je wel. Wie volgt? D66.

00:52:11

Mevrouw Gietema: Dank. Ik deel de gezamenlijke passie van velen hier. Het raakt heel veel inwoners. Het raakt me zelf ook. Ik heb me de afgelopen jaren laten meeslepen in heel veel ervaringsverhalen. Ik volg inhoudelijke ontwikkelingen op de voet. En juist die ervaringsverhalen motiveren ons allemaal enorm om ons hiervoor in te zetten. Als volksvertegenwoordiger neem ik die zaak serieus. Vorige week hebben we gezien en gehoord wat armoede, geldzorgen en schulden met een mens doet. Je bent niet langer een mens met een naam, maar je wordt een van die mensen. Ik hoor het de persoon nog zeggen. Goed om het voor vandaag op Anne te houden. Die laat ik zo terugkomen in een aantal voorstellen. Anne verliest het gevoel van eigenwaarde. Voorzitter, dat raakt mij. Tegelijkertijd zit er een enorme kracht in de mensen met geldzorgen en schulden als wij meer rust en ruimte bieden. En we zijn erg blij dat daar met dit programma aandacht voor is. Ik zie dat heel veel maatschappelijke organisaties dat al deden. We hebben veel ambtenaren die dit ook al doen. Volgens mij is het goed om dit op papier te zetten en daar verder met elkaar aan te bouwen. Ik vind het mooi dat we dat met zijn allen blijven uitstralen. Er zijn vragen die aandacht vragen in de praktijk. Wie ben je? Wie was je? Wie wil jij weer zijn? Dat waren drie vragen die hier vorige week naar voren zijn gebracht. Ik hoop dat we dat met dit beleid gaan halen. Voorzitter, het is papier en moet in de werkelijkheid toegepast worden. D66 wil bereiken dat inwoners met geldzorgen en schulden niet onnodig afhankelijk worden van de gemeente en de kans krijgen om hun volledige potentie te benutten.

00:53:59

Mevrouw Gietema: En we hebben daarin een gezamenlijke verantwoordelijkheid. We zijn positief over het uitvoeringsprogramma. Er zijn een aantal punten waar volgens ons meer aandacht voor zou moeten zijn, zodat we weten wat we doen en meer versnelling kunnen toepassen. We zien allemaal de urgentie op dit thema. En hoe sneller we mensen met dat verloren gevoel van eigenwaarde kunnen helpen, hoe meer dat nodig is. De zorg van de adviesraad. De rechtszekerheid. Veel meer maatwerk en doorbraakmethode. Ik vind dat we 90 procent van de mensen vanuit de menselijke maat moeten kunnen helpen met bestaande regelingen. En maatwerk en de doorbraakmethode zou dan voor die 10 procent nodig zijn. Alleen op die manier houden we ook dat rechtsgelijkheidsprincipe hoog. Volgens mij is dat belangrijk. Het tweede punt is dat we ook ruimte kunnen pakken in de uitvoering van de Participatiewet en de gemeentelijke minimaregelingen. Ik zie in het uitvoeringsplan relatief weinig aandacht daarvoor.

00:55:25

Mevrouw Gietema: D66 ziet ruimte om bijvoorbeeld de vrijlating op de giften op de uitkering te verruimen. We komen over twee weken met een voorstel waarin ik alle

fracties wil meenemen. Door de vrijlating op giften te verbreden, is het mogelijk dat bijvoorbeeld opa's en oma's de contributie voor sport van kleinkinderen kunnen betalen. Ook voor jongeren en alleenstaanden is er meer ruimte.

00:55:50

Voorzitter: Wilt u tot een afronding komen?

00:55:53

Mevrouw Gietema: Het voorstel om ruimte te creëren in de regelingen die er al zijn. En tot slot. Halen we de doelen? De ASDG zegt: "Maatschappelijke partijen in een sterk overleg." Hoe gaan we meten? We moeten goed monitoren om te kijken wat impact heeft. Zodat we over twee jaar keuzes kunnen maken en blijven inzetten op wat werkt.

00:56:16

Voorzitter: U heeft een interruptie van het CDA.

00:56:19

De heer De Haan: Voorzitter, over het voorstel van D66. Ik volgde niet helemaal. Een vrijlating van giften. Gaat de gemeentelijke overheid daarover?

00:56:29

Mevrouw Gietema: Ja, als ik een uitkering zou hebben en kinderen, dan moet ik me zorgen maken als iemand sport voor mijn kinderen betaalt. Het is afhankelijk van de hoogte van de uitkering of je terug moet betalen. We kunnen die zorg wegnemen. Het lijkt me mooi om met alle fracties te onderzoeken hoe we dat goed naar voren kunnen brengen.

00:56:54

Voorzitter: Dank je wel. Wie volgt? Partij voor de Dieren.

00:57:00

De heer Van Zoelen: Dank, voorzitter. Dank voor dit mooie uitvoeringsprogramma armoede en het voortraject. We hebben onderwerp al vele malen gesproken over schuldhulpverlening, de agenda, de doelen die we willen halen. We gaan dit probleem op verschillende sporen aanpakken. Dat is ook een wens van de Partij voor de Dieren. Naast het doorbreken van intergenerationele armoede ook inzetten op verlichting, op schuldhulpverlening. Een belangrijk traject wat al heel lang speelt, is het terugwinnen van vertrouwen. Dat is iets wat al jaren speelt. Dat moeten we doen. Mensen zijn angstig zijn om naar een loket te gaan, hulp te vragen. En dat heeft een extra klap gekregen door de toeslagenaffaire. Gisteren stond er een artikel in het Parool dat er wantrouwen is en dat ouders bijvoorbeeld geen voorscholen meer durven aan te vragen vanwege de toeslagenaffaire. Dus we hebben een dubbele slag te slaan: al dat vertrouwen terugwinnen wat er al lag en de toeslagenaffaire.

00:58:08

De heer Van Zoelen: Het is belangrijk dat we die angst wegnemen. Als mensen een toeslag willen aanvragen, dat we vertrouwen geven. Want scholing is ook belangrijk. Daar zetten we ook op in. Educatie. Dus dat kinderen niet met een taalachterstand naar school gaan. Dus dit armoedebeleid zet op verschillende sporen in. Wij vinden dat hier een heel gedegen plan ligt. Er zijn diverse opmerkingen naar voren gekomen

over hoe we dat gaan monitoren. De wethouder geeft in de eerste termijn aan dat dat moeilijk is. Armoede is afhankelijk van zoveel factoren. Er zijn wel duidelijke dingen die we willen bereiken. Dat is ten eerste dat mensen gebruik maken van de faciliteiten die we bieden. Het is belangrijk dat we dat in de gaten houden.

00:58:58

Voorzitter: U heeft een interruptie van D66.

00:59:01

Mevrouw Gietema: Over het punt monitoren en evalueren. Ik begrijp dat het ingewikkeld is. Het is van veel dingen afhankelijk. Anderzijds maken we het in het beleid erg smal. Je hebt inkomen en perspectief. En inkomen zijn de regelingen die we hebben. Je zou op papier kunnen zetten wat daar gebeurt, het aantallen inwoners die er gebruik van maken. Instroom, uitstroom. En dan is het aan ons om dat in het perspectief te plaatsen. Is de Partij voor de Dieren het met mij eens dat ook de cijfers die los van armoede staan, daarvoor waardevol kunnen zijn?

00:59:37

Voorzitter: Partij voor de Dieren.

00:59:39

De heer Van Zoelen: Wellicht. Ik denk net als de wethouder dat het moeilijk is. Armoede is van zoveel factoren afhankelijk. Het is ook afhankelijk van andere beleidsvelden. De kosten van wonen zijn de pan uitgerezen. Er zijn ook hoogopgeleide mensen die in armoede belanden. Het is van zoveel factoren afhankelijk. Daardoor is het heel moeilijk om te monitoren. Het is goed dat wij maatwerk gaan leveren. Ook de doorbraakmethode. En dat we gaan experimenteren. Wat doe je als je langdurig investeert in armoede? Welke effecten kan dat in de toekomst bereiken? Mogelijk komen we daarachter zonder exacte cijfers. Wat is het effect precies geweest? Het is wel ontzettend belangrijk dat we dat doen. Het college gaat intensiveren we gooien er meer geld op. Ik hoop dat dat na 2026 ook het geval blijft. Het is een zorg dat het nu incidenteel is. We willen doorzetten. Dat is het enige wat helpt tegen armoede. We moeten er geld tegenaan gooien en helpen. We zijn met dit raadsvoorstel of deze uitvoeringsagenda heel mooi op weg.

01:00:47

Voorzitter: Nog een interruptie van de VVD.

01:00:50

Mevrouw Akkerman: Dank u wel, voorzitter. Ik schrik ervan dat dat het enige is dat helpt. Vorige week hoorden wij in de beeldvormende sessie dat het mensen vooral dwars heeft gezeten dat ze niet gezien werden. Dat nooit is gevraagd wat iemand nu echt nodig heeft. Wat kan iemand? Dat hoeft geen miljoenen te kosten.

01:01:07

De heer Van Zoelen: De VVD heeft een punt. Het is niet alleen geld. Er zijn zoveel dingen die invloed hebben op armoede. Geld, verlichting geven is één ding. Goede scholing bieden. Ook kijken naar de huizenmarkt. Er zijn zoveel factoren die van invloed zijn op armoede. Ik ben het met u eens dat geld niet het enige is. Ook die menselijke aandacht. De cliëntenraad zegt dat ook. We moeten ook kunnen begrijpen wat de belevingswereld is van armoede. Dat mensen niet mee kunnen

komen. We hebben het vaak in de raad over cultuur. Er zijn veel mensen die daar niet aan mee kunnen doen. Het is belangrijk dat we zorgen dat die toegang beter wordt. Dat iedereen volwaardig mee kan doen. Dus ik ben het met het punt van de VVD eens.

01:02:01

Voorzitter: U heeft een interruptie van D66.

01:02:05

Mevrouw Gietema: Het is van heel veel factoren afhankelijk. Anderzijds moeten we sturen dat het beleid aansluit op die factoren. Is het daarom niet juist van meerwaarde om goed in beeld te hebben wat we doen op armoede? Wat we daarmee bereiken? Zodat als de factoren veranderen, we ook gericht aanpassingen kunnen maken in het beleid.

01:02:32

De heer Van Zoelen: Voorzitter, daar ben ik het mee eens. We hadden in het verleden ontzettend veel regelingen. Het is belangrijk dat we die regelingen structureren. Dat we op maat kijken welke regelingen van toepassing zijn op bepaalde groepen mensen. Daarin moet je blijven monitoren en sturen. Ik ben het op dat punt met D66 eens.

01:02:51

Voorzitter: Dank je wel. Wie volgt? Student en Stad.

01:03:01

Mevrouw de Groot: U bent de voorzitter. U mag kiezen.

01:03:03

Voorzitter: Het was tegelijk.

01:03:06

Mevrouw de Groot: Dank u wel. Volgens mij is het globale doel van dit uitvoeringsprogramma heel goed. Het bevat veel mooie en afzonderlijke acties. We gaan intensiveren, wat we al doen. En experimenteren met nieuwe inzichten. Daarnaast willen we ook meer ruimte geven aan medewerkers om naar de beste oplossing voor een specifiek persoon te zoeken. Volgens mij allemaal hartstikke goede dingen. Dingen als het bouwdepot uitbreiden en anticiperen op levensgebeurtenissen. Bijvoorbeeld als iemand achttien jaar wordt. Dat is ook iets waar mijn fractie heel blij van wordt. Het uitbreiden van financiële educatie op mbo's juichen we toe. We doen al heel veel, maar er kan nog meer. Meer is beter. Jammer dat de Hanze en de RUG tot nu toe minder welwillend hiertegenover staan. Het schijnt ons als gemeente nog niet te lukken om deze kennisinstellingen te overtuigen van het belang van financiële educatie. Ook voor deze jongeren. Kunnen we via een andere aanvlegroute dit toch bij hen laten landen? Dat zou mooi zijn. Daarnaast moeten we bij het uitproberen van nieuwe dingen goed evalueren wat nou wel en niet werkt. Dat is lastig, maar tegelijkertijd moeten we het wel proberen. We moeten ook kijken of we de goede vragen stellen. Hebben we dat met dit document wel scherp genoeg voor de lens? We moeten immers van tevoren bedenken wat we gaan monitoren en hoe we dat willen doen. Achteraf zijn we te laat. Een voorbeeld van een operationeel doel wat erin staat, is de regelingen en aanvraagproces

eenvoudiger maken. Dan letten we op de toename van het gebruik van deze regelingen.

01:04:47

Mevrouw de Groot: Het lijkt me dat we dit niet alleen kunnen meten met de toename in het gebruik. Er spelen ook heel veel andere factoren. Stellen we onszelf hierbij wel de goede vraag? Aan het monitoringplan wordt gewerkt. Jammer dat dit er nu nog niet bij zit. Het lijkt me wel belangrijk om dit zo snel mogelijk af te hebben, zodat we vooraf weten of we aan het einde van de rit de goede weg zijn ingeslagen of niet. Dank u wel, voorzitter. En excuses.

01:05:37

Voorzitter: Dat is bij deze vergeven. ChristenUnie.

01:05:45

Mevrouw Van der Heide: Dank u wel voor het woord. Excuses aanvaard uiteraard. Het woord bestaanszekerheid was afgelopen jaar het woord van het jaar. We zijn ontzettend blij dat we dit in Groningen niet alleen zeggen, maar daadwerkelijk doen. We hebben een uitvoeringsprogramma voor ons liggen. Waarin staat aan welke knoppen we gaan draaien. Wat we gaan intensiveren om ervoor te zorgen dat die bestaanszekerheid er daadwerkelijk is. Ik vroeg aan het begin naar de ambtenaren. Natuurlijk hebben wij er alle vertrouwen in dat onze medewerkers goede keuzes kunnen maken. En absoluut de goede toerusting hebben om maatwerk toe te passen binnen onze gemeente. We zijn blij dat uit het uitvoeringsprogramma blijkt dat we ook op die dienstverlening gaan inzetten, zodat we eindelijk gaan doen wat nodig is, we daar ook de mogelijkheden toe hebben en oneigenlijke besluiten met onomkeerbare gevolgen proberen te voorkomen. Dit sluit wat ons betreft mooi aan op de uitkomst van de parlementaire enquête. Waarbij we de inwoner weer gaan zien als mens en per geval kunnen kijken wat nodig is. Uiteraard willen we daarbij zo mogelijk aansluiten bij de regelingen die al bestaan. De zorgen over rechtsgelijkheid, benoemd door de cliëntenraad, deel ik wel enigszins. We willen controleren of wat we doen goed is. Klopt het precies? Tegelijkertijd moeten we er ons bewust van zijn dat niet alle gevallen gelijk zijn. Alle gevallen zijn ongelijk. En dat leren loslaten. Ervoor zorgen dat we de mensen die werken met inwoners die in armoede leven genoeg vertrouwen geven.

01:07:48

Voorzitter: Een interruptie van Student en Stad.

01:07:51

Mevrouw de Groot: Ik begrijp dat het monitoren lastig is. Stel dat we een pilot van een of twee jaar starten, dan willen we toch weten of het iets is wat we door willen zetten of stoppen? Bent u het met mij eens?

01:08:06

Mevrouw Van der Heide: Dank voor de vraag, Daar ben ik het mee eens. Ik hoop dat we nog beeldvormende sessies gaan houden naar aanleiding van dit programma. Waarin we voorbeelden kunnen krijgen waar maatwerk heeft gewerkt. Zodat we als gemeenteraad kunnen kijken of we dit nog willen. Klopt dit? Wat zijn de successen die we halen? En ook in het algemeen monitoren op de doelen die in het uitvoeringsprogramma beschreven staan. Het zal altijd een combinatie zijn.

01:08:39

Voorzitter: U heeft een vraag van de VVD-fractie.

01:08:42

Mevrouw Akkerman: Dank u wel, voorzitter. Het komt bij mij over alsof de ChristenUnie zegt moeite te hebben met maatwerk vanwege de rechtsgelijkheid. Heeft dat er niet mee te maken dat het publiek geld is dat je moet kunnen uitleggen?

01:09:01

Mevrouw Van der Heide: Dank voor de vraag. Ja, mee eens. Wat de wethouder ook aangaf, het is ook een cultuurverandering die in de hele samenleving plaats moet vinden. Dat we meer moeten gaan werken vanuit vertrouwen. Dat komt mooi naar voren in het uitvoeringsprogramma. Hoe lastig dat soms is. Dat wilde ik daar vooral mee aangeven. Dat is een valkuil en lastig, maar een mooi punt waar we aan kunnen werken. Dat speelt mee in vertrouwen. Vertrouwen in de inwoner geeft hopelijk vertrouwen terug in de overheid. We hebben gezien dat het de afgelopen jaren afgenomen is. Daarbij wil ik aansluiten bij de woorden van de heer De Haan. Zoveel mogelijk aansluiten bij organisaties die er al zijn. Het wordt genoemd in het uitvoeringsprogramma. Op die manier kunnen we het beste dicht bij de inwoners komen. Als die organisatie aangeeft om naar de gemeente te gaan met je probleem, dat dat meewerkt aan het vertrouwen van de specifieke inwoner in de gemeente.

01:10:09

Voorzitter: Kunt u tot een afronding komen?

01:10:16

Mevrouw Van der Heide: Natuurlijk. We hopen dat het uitvoeringsprogramma de beoogde resultaten heeft, zodat iedereen in onze gemeente volwaardig kan meedoen aan alle facetten in de samenleving. Dank u wel.

01:10:29

Voorzitter: Dank je wel. GroenLinks.

01:10:34

Mevrouw Middelhuis: Dank, voorzitter. Iedereen heeft recht op bestaanszekerheid. Dat gaat veel verder dan eten op je bord of een dak boven je hoofd. Het gaat ook over het zelfvertrouwen van mensen, het deel voelen van de maatschappij en rust in je hoofd. Daar moeten wij als gemeente alles aan doen. Ook als Den Haag op zich laat wachten. In een tijd dat de afstand tot de overheid en het vertrouwen alleen maar lijkt af te nemen, moeten we juist trots zijn dat we het in Groningen anders doen. Het plan wat nu voor ons ligt, is het sprekende voorbeeld daarvan. We gaan hierin echt naast de inwoners staan. We gaan naast ze staan, ook als ze zijn vastgelopen in meerdere systemen en bieden de gangbare regelingen geen oplossing meer voor iemand. Hierbij is dan ook de mogelijkheid tot doorbraak, de inzet van buddy's via de Kansrijk-aanpak en het Perspectieffonds. Met die dingen kunnen we wegen bewandelen om de aansluiting te zoeken op wat mensen nodig hebben.

01:11:48

Voorzitter: U heeft een interruptie van D66.

01:11:51

Mevrouw Gietema: Dank. Ik ben het eens met de doorbraakmethode. We zien dat

dat tot goede oplossingen leidt in de uitvoering. U noemt het Perspectieffonds. Is GroenLinks het met D66 eens dat bestaande fondsen of de huidige doorbraakmethode al voldoende ruimte biedt om dat maatwerk te leveren? Dus is het nodig om echt een extra fonds daarvoor op te richten?

01:12:14

Voorzitter: GroenLinks.

01:12:15

Mevrouw Middelhuis: Dank voor de vraag. De doorbraakmethode is een goede manier om een andere oplossing te vinden als mensen zijn vastgelopen. En het Perspectieffonds kan bijdragen dat ambtenaren nog meer ruimte kunnen vinden. Als er geen oplossing is, kan die daarmee geboden worden.

01:12:42

Voorzitter: U heeft een vraag van D66.

01:12:47

Mevrouw Gietema: Ik was zelf in de veronderstelling dat de doorbraakmethode al financiële middelen in zich heeft om een oplossing te forceren met extra middelen. Hoe draagt het Perspectieffonds volgens u dan extra bij?

01:13:03

Voorzitter: GroenLinks.

01:13:05

Mevrouw Middelhuis: Dank voor de vraag. Volgens ons draagt het extra bij, omdat het Perspectieffonds nog overkoepelender is en nog meer ruimte biedt om maatwerk te bieden als mensen zijn vastgelopen. En naast de paden gaan, dan gaan we nog verder naast het pad. Ook met de pilot gezinsaanpak, waar we luisteren naar de inwoner en blijven luisteren. Wij houden ook met nieuwsgierigheid deze verdere uitwerking bij. We zien ook een rol voor het overnemen van schulden hierin. Dit is ook in lijn met het feit dat armoede en schulden kunnen leiden tot stress. Daarom kijken we ook positief naar de pauzeknop die in dit plan is opgenomen. En overkoepelend, dat het vertrouwen centraal staat. Het terugwinnen van dat vertrouwen is heel erg belangrijk.

01:14:03

Voorzitter: CDA.

01:14:05

De heer De Haan: Voorzitter, het is niet meteen een punt dat GroenLinks in haar woordvoering betoogde. Het gaat terug op het punt van de SP. Voor hen staan deze extra middelen buiten kijf. De verkiezingscampagne werd gestart. Deelt GroenLinks die mening? Is er wat u betreft geen morrelen aan deze extra middelen voor armoedebestrijding?

01:14:26

Mevrouw Middelhuis: Sorry, ik begrijp de vraag niet volledig.

01:14:32

De heer De Haan: Ik probeer hem te verduidelijken. De SP gaf een vurig betoog.

Ook als het ravijnjaar eraan komt, zullen deze extra middelen wat hen betreft niet verdwijnen. Daar zullen ze nooit op bezuinigen. Deelt GroenLinks die mening?

01:14:49

Mevrouw Middelhuis: Dank voor de vraag. Voor GroenLinks is armoedebestrijding heel erg belangrijk. Dus wij willen daarin blijven investeren. Wij geloven dat als je fors investeert in het bestrijden van armoede, je dan resultaten gaat bereiken. Dan om mijn woordvoering af te sluiten. Het is heel belangrijk dat we luisteren naar onze inwoners, maar dus ook daarna blijven luisteren. Iedereen verdient bestaanszekerheid en gelijke kansen. Situaties kunnen verschillen. En met de plannen die nu voor ons liggen, laten we zien dat we daar juist ook aandacht voor hebben. Daar mogen we heel trots op zijn. Dank je wel.

01:15:30

Voorzitter: Bedankt voor uw bijdrage. Wie volgt? VVD.

01:15:38

Mevrouw Akkerman: Voorzitter, dank u wel. Ik begin met de vragen van het CDA over garanderen van geld. Volgens ons moeten we met dit programma zo ver komen dat we vanaf 2027 niet meer zoveel geld nodig hebben, omdat we vooral op programmajijn drie veel inzet hebben gedaan en langdurige armoede hebben doorbroken. Waarmee ik dan direct aangeef wat volgens ons de belangrijkste programmajijn is in het uitvoeringsplan.

01:16:00

Voorzitter: Het CDA wil reageren.

01:16:03

De heer De Haan: Is de VVD van mening dat je dat ook gaat halen als het Rijk niets gaat doen aan het verhogen van het sociaal minimum?

01:16:11

Voorzitter: VVD.

01:16:13

Mevrouw Akkerman: Wij zien goede kansen daarvoor. Wij hebben vorige week gehoord wat echt helpt om langdurige armoede te doorbreken. Dat is aansluiten bij wat mensen echt nodig hebben, bij de leefwereld van mensen. Dat zit er goed in. Als wij dat gaan doen, dan zou dat betekenen dat mensen werk kunnen gaan vinden. Waardoor ze dus dat sociaal minimum achter zich kunnen laten.

01:16:31

Voorzitter: Eerst een paar interrupties van de SP. Daarna Partij voor de Dieren.

01:16:36

De heer Brandenburg: Voorzitter, hoe ziet de VVD het feit dat er mensen zijn die 40 uur in de week werken en nog onvoldoende geld hebben om rond te komen? Is die armoede dan onbestaanbaar? Ik vind het mooi dat VVD zoveel vertrouwen in een overheid heeft. Dat mag ook weleens gezegd. Ik geloof dat dat voor het eerst is. Die vormen van armoede ziet u niet?

01:17:01

Mevrouw Akkerman: Nee, die zien wij ook. De SP had het over mensen die drie

banen hebben. Die moet je wellicht helpen van drie banen naar één betere baan. Volgens mij gaat het minimumloon omhoog. Dus in die zin is het niet zo dat daar niets gebeurt op dat vlak. Je kunt ook te weinig geld hebben met één baan.

01:17:21

Voorzitter: Een interruptie van de Partij voor de Dieren.

01:17:26

De heer Van Zoelen: Dank, voorzitter. Houdt de VVD in haar analyse rekening met een veranderende wereld? We zien klimaatverandering. We zien dat grondstoffen steeds duurder worden. Het levensonderhoud wordt steeds duurder. De marktwerking. Tien jaar geleden kon je nog een huis kopen, nu heb je daar een dubbel inkomen voor nodig. Staat de wereld stil? Hoe ziet de VVD dan de ontwikkelingen voor zich?

01:17:59

Voorzitter: De VVD.

01:18:05

Mevrouw Akkerman: De maatschappij en de hele wereld ontwikkelen zich voortdurend. Daar staan wij niet stil voor. Het is niet dat je dan niets meer zou moeten doen. Ik begrijp uit deze vraag dat we armoede helemaal niet meer kunnen bestrijden.

01:18:16

Voorzitter: U heeft nog één vraag.

01:18:18

De heer Van Zoelen: Een verduidelijking. De VVD zegt net dat we misschien straks geen geld meer aan armoede hoeven te geven. Zijn er dan geen maatschappelijke ontwikkelingen? Zou de armoede dan stoppen?

01:18:32

Mevrouw Akkerman: Het geeft aan wat onze ambitie is. Als je een uitvoeringsplan maakt om armoede te bestrijden, wat één van de programmaliijnen is, dan zou je ook een ambitie moeten hebben dat je dat gaat doen. Dan heb je uiteindelijk minder geld nodig. Daarbij heeft het lang niet allemaal met geld te maken heeft, maar met goed kijken wat iemand echt nodig heeft. Als je heel goed kijkt naar wat iemand echt nodig heeft, dan kun je soms ook dingen ontdekken die mensen niet nodig hebben. Dat geld zou je kunnen besparen. Daarmee haak ik ook even aan op wat Student en Stad zei. Als je operationele doel is dat regelingen meer bekend zijn, meet je met de vraag of er meer gebruik van gemaakt is niet per se je doel. Daar moeten we nog naar kijken. Ik weet niet of we daar ruimte voor hebben bij dat monitoringsplan.

01:19:18

Voorzitter: U heeft een interruptie van de PVV.

01:19:23

Mevrouw Blauw: Dank u wel, voorzitter. Over dat werken moet lonen: onze analyse is dat je hier heel veel moet werken en heel veel belasting moet betalen. En dat er heel veel mensen zijn die niet meer gaan werken, omdat ze anders geen toeslagen krijgen. Bent u het met mij eens dat lonen omhoog moeten en werken weer moet

lonen? Dat de belastingen omlaaggaan. Dat helpt om armoede bij werkenden te voorkomen. Bent u dat met mij eens?

01:20:10

Voorzitter: VVD.

01:20:12

Mevrouw Akkerman: Dat is de VVD absoluut met de PVV eens.

01:20:16

Voorzitter: Vervolg uw betoog. Als u het kort houdt. Partij voor de Dieren.

01:20:22

De heer Van Zoelen: Is de VVD het dan met ons eens dat bijvoorbeeld de belasting op grondstoffen omhoog moet, omdat dat de grondstoffen uitput?

01:20:29

Mevrouw Akkerman: Wij zijn meer in het algemeen voor belastingverlaging en niet voor belastingverhoging. Wij willen dat mensen ruimte hebben om hun leven zo in te richten als ze zelf willen. Dat geldt ook financieel. Dus dan is een lagere belasting altijd het beste wat je kan doen. Wij hameren op die ambitie. We hebben in 2019 een gezamenlijk doel afgesproken. We willen dat in 2030 het aantal kinderen dat in Groningen in armoede opgroeit onder het gemiddelde ligt van gemeentes met meer dan 100.000 inwoners. Dat is een lange doelstelling. We hebben daar toen uitgebreid over gesproken. Ook met dezelfde argumenten die nu voorbijkomen. Je kan de economie niet voorspellen. Daarom hebben we gezegd het in vergelijking met andere gemeentes te doen. Is het dan fair om dat te vergelijken met een hele kleine gemeente? Ook niet. En dat doel zien we nu niet in het uitvoeringsplan. Komt die dan in dat monitoringsplan terug? Wat we verder ook van belang vinden, is om de armoedeval in de gaten te houden. Om bij alles wat we doen daar rekening mee te houden.

01:21:35

Mevrouw Akkerman: Dat is een enorm dilemma. Per definitie, als je iets extra's doet voor mensen die niet werken met een laag inkomen, vergroot je de armoedeval. Dus het is altijd een afweging. Laten we wel die afweging altijd goed maken. En tenslotte vragen wij aandacht voor het feit dat wij dit met zijn allen moeten opbrengen. We moeten het met zijn allen betalen. Dus wij willen dat het wel om eerlijke maatregelen gaat. Als het gaat om wat iemand echt nodig heeft, is het dat per definitie. Dat je dat dan wel goed kan uitleggen.

01:22:05

Voorzitter: U heeft een vraag van de SP.

01:22:08

De heer Brandenburg: Voorzitter, je moet het de VVD wel nageven. Er wordt ons weleens verweten dat we naïef zijn, maar in drie jaar de armoede oplossen. Ik vind dat nogal wat voor een partij die tien jaar lang heeft gezegd dat iedereen die een uitkering krijgt een fraudeur is, die we moeten opsporen en aanpakken. En vervolgens vragen we niets van het bedrijfsleven. Het minimumloon laten we lekker lang laag. En dan hier zeggen dat we onvoldoende ambitie hebben. Je moet in drie jaar de armoede oplossen. Trouwens, we moeten wel kijken of we daar het geld wel

voor hebben. Daar doet u nog een flinke slag om de arm aan het eind. Hoe rijmt u dit? In welke wereld leeft u? Via de voorzitter, vraag ik dit aan de VVD.

01:22:51

Voorzitter: VVD.

01:22:52

Mevrouw Akkerman: Dank u wel, voorzitter. Ik ken geen VVD'ers die gezegd hebben dat elke uitkeringsgerechtigde een fraudeur is. Volgens onze visie zijn de regels streng. Je moet door allerlei hoepels springen. Daar zijn wij het niet mee eens. Wij vinden ook dat dat niet moet, bedoel ik. We zijn het ermee eens dat je nu bijna een boekhouder nodig hebt om iets aan te vragen uit het armoedepakket. Dat is niet de bedoeling. Dat het streng is, heeft niets met vertrouwen te maken. Dat heeft ermee te maken dat we dit met ze allen betalen en dat er een hoog draagvlak is voor dit soort regelingen. En dat we dat draagvlak graag hoog willen houden. En wantrouwen zit hem dus ook niet in de strengheid, maar zit hem erin dat je vervolgens iemand wekelijks gaat controleren of meer in zijn algemeenheid strenge regels hebt. "Je bent van harte welkom." "Maak er gebruik van." "Let op, steekproefsgewijs controleren wij." En als er dan wel gefraudeerd wordt, dan zijn wij inderdaad streng.

01:23:44

Voorzitter: Kunt u tot afronding komen?

01:23:50

Mevrouw Akkerman: Dat wel een mooi bruggetje. Dat het wel een rechtvaardig systeem moet zijn, ook voor de mensen die eraan meebetalen. Als voorbeeld kwam de regeling voor de tandartskosten voorbij. Dat is een pilot die uit dit uitvoeringsprogramma zou kunnen vloeien. En daar staat dan bijvoorbeeld in dat 12 procent van de mensen uit deze groep zorg mijdt vanwege angst voor de kosten, maar 78 procent doet dat dus niet. Dus moet je dan voor die hele groep dat gaan inzetten, terwijl dat misschien alleen maar voor die 12 procent nodig is? Dat is om mee te geven.

01:24:24

Voorzitter: Dank je wel. Wie mag ik het woord geven? PvdA.

01:24:35

Mevrouw Huitema: Bedankt, voorzitter. Een overheid waar je op kunt rekenen en niet een die je afrekenet. Het verder kijken dan de onbetaalde rekeningen, want een goed bestaan gaat verder dan je bankrekening. De PvdA wil naar een overheid toe waar de menselijke maat er is en er uit vertrouwen wordt gehandeld. Waar patronen worden erkend en niet over wordt geoordeeld. Dit stuk, mijn complimenten naar het college, voldoet volledig aan onze standpunten. De Nationale Ombudsman gaf onlangs aan dat het uitmaakt met het verkrijgen van goede hulp in welke gemeente je woont. Met dit stuk hoort, wat de Partij van de Arbeid betreft, deze gemeente bij de groep die goed is voor haar inwoners. Er wordt gehandeld uit vertrouwen. Er wordt gekeken naar wat goed loopt. Er wordt geïntensiveerd. Er wordt gekeken naar de persoon. Het maakt nogal uit of je iemand bijstaat in moeilijke tijden als dat een negentienjarige is die in standje overleving staat, of een vijftigjarige zzp'er die schuift met de rekeningen om zo niet om te vallen. Daarnaast wil ik zeggen dat het voor de Partij van de Arbeid erg belangrijk is dat er ongelijk wordt geïnvesteerd. Ook weer in

deze plannen in de Noordelijke wijken. Dat daar extra wordt ingezet om patronen gezamenlijk te doorbreken. Dat er goed wordt gekeken naar formele en informele partners en dat ervaringsdeskundigen weer meermaals worden genoemd.

01:25:59

Mevrouw Huitema: Vorige week zagen we hier het belang van het buddysysteem in Groningen. Het is gewoon het menselijke voorbeeld van dat het investeren in menselijk maatwerk dubbel en dwars uitbetaalt. Daar moeten we volledig op inzetten. En tot slot ben ik erg tevreden dat er nergens een wijzend vingertje in deze stukken is te lezen. Alles is samen, gelijk en uit vertrouwen. Ik ben het dan ook eens met de wethouder.

01:26:28

Voorzitter: Mevrouw Huitema, u heeft een interruptie van D66.

01:26:34

Mevrouw Gietema: Dank. U noemt de informele partners. Dat is door meerdere partijen benoemd. Ook D66 vindt dat belangrijk. De buddy's hebben een beperkt aantal huishoudens dat zij kunnen ondersteunen. Daarmee blijven ook andere maatschappelijke organisaties en vrijwilligersorganisaties belangrijk. En ik vroeg me af of de PvdA vindt of in het huidige plan voldoende aandacht is voor die inwonersinitiatieven en maatschappelijke organisaties? Naast de buddy's.

01:27:03

Voorzitter: PvdA.

01:27:05

Mevrouw Huitema: Bedankt, voorzitter. Ik heb gelezen dat ze goed gaan kijken naar de informele organisaties, die ook in wijken zijn. Is dat voldoende? Voor zover ik het heb gelezen wel. Ik kan nu nog niet peilen of dat voldoende is. Ik ben blij dat het nu al wordt versterkt. Tot slot ben ik erg tevreden dat er nergens een wijzend vingertje in de stukken te lezen is. Alles samen, gelijk en uit vertrouwen. Ik ben het eens met de wethouder wat hij aangaf in de eerste termijn over zelfredzaamheid. We moeten niet vergeten dat niemand zelfredzaam is in Nederland. Het verschil zit er nu te veel in dat er een groep is die het kan betalen om geholpen te worden en anderen niet. En daarbij sluit ik mijn woordvoering af.

01:27:47

Voorzitter: Dank je wel. De PVV.

01:27:53

Mevrouw Blauw: Dank u wel, voorzitter. Allereerst kan ik me vinden in de woorden van mevrouw Menger van de Stadspartij en mevrouw Akkerman van de VVD. Het zal jullie niet verbazen. Wij vinden het symptoombestrijding. Armoede veroorzaken en dan met deze plannen proberen te bestrijden. Ik ga dit uitleggen. Heel veel Groningers hebben last van armoede door inflatie, energiearmoede. Allemaal gevolgen van Rijksbeleid op gebied van corona, klimaatmaatregelen en de sancties op Oekraïne, waarmee de armste Groningers hard getroffen worden. Lees energieprijzen. Bovendien is armoede ook aanwezig bij immigranten. Wij zeggen vaak dat we armoede importeren.

01:28:34

Voorzitter: Mevrouw Blauw, u heeft een interruptie van de Partij voor de Dieren.

01:28:38

De heer Van Zoelen: Dank, voorzitter. Klimaat zorgt ervoor, daar is bijna iedereen het over eens, dat grondstoffen duurder worden. Dat heeft een enorme impact op prijzen. Ook als het gaat om energie zien we dat dat een enorme impact heeft. Dus u zegt dat het door klimaatmaatregelen komt. Moet het niet zijn dat het komt door klimaatverandering?

01:29:01

Voorzitter: PVV.

01:29:02

Mevrouw Blauw: Wij zitten daar heel anders in. Wij kijken heel anders naar de energietransitie dan de Partij voor de Dieren. Jullie kijken vast ook heel anders tegen Oekraïne aan. Daardoor zijn de energieprijzen enorm gestegen. Ook door diverse klimaatmaatregelen die wij hier treffen in de stad Groningen. Verder wordt niet gekeken naar culturele oorzaken van armoede. Dat is een gemiste kans. Daarmee negeert dit college een deel van de oplossing en zal het beleid maar deels effectief kunnen zijn. Ik sloeg net even wat over. Daar heb je grote groepen immigranten die aan de onderkant van de samenleving zitten en blijven.

01:29:44

Voorzitter: Mevrouw Blauw, u heeft een interruptie van D66.

01:29:48

Mevrouw Gietema: U geeft dat het niet effectief zou zijn. Terwijl uit de praktijk blijkt dat het werk aan perspectief, even los van inkomen, een enorme boost kan geven aan een persoon. We zagen het vorige week in de raad hoe dat met buddy's is. Ziet de PVV ook in dat bijvoorbeeld een maatje naast iemand neerzetten, wat volgens mij goed wordt ondersteund door dit uitvoeringsprogramma, wel degelijk tot succes leidt?

01:30:20

Voorzitter: PVV.

01:30:21

Mevrouw Blauw: Ik kom daar later op terug. Ik doelde hier op immigranten. Wij zien ook heel veel segregatie, omdat zij de aansluiting missen. Ik kom daar verder in mijn betoog op terug.

01:30:37

Voorzitter: Mevrouw Blauw, u heeft een interruptie van de heer Brandenburg.

01:30:41

De heer Brandenburg: Voorzitter, ik stond vorige week in de Menadostraat. Ik stond vier weken daarvoor in de Timorstraat. Er kwamen mensen samen van alle culturele achtergronden. Die wonen in hele slechte woningen met schimmel. Die worden daar ziek, hun kinderen worden ziek. Die betalen 400, 500, 600 euro in de maand aan energiekosten. Weet je waar die om vragen? Klimaatmaatregelen. Die willen dubbel glas. Die willen een geïsoleerde voordeur. Die willen een geïsoleerd dak. Die willen een geïsoleerde vloer. En die willen daarmee dat zij een gezond en goedkoop huis

krijgen. Wat zegt u tegen die mensen? U zeurt? Het is niet waar?
Klimaatmaatregelen kosten u geld. Hoe legt de PVV dit in die wijk uit?

01:31:22

Mevrouw Blauw: Wij vinden het altijd heel bijzonder van de SP, want je zit in een gigantische spagaat. De hele energietransitie bestaat uit peperdure plannen. En die spagaat veroorzaakt ook bij uw achterban enorme armoede. Met een warmtenet, met allerlei maatregelen, die de energieprijzen alleen maar opdrijven.

01:31:43

Voorzitter: De heer Brandenburg heeft een interruptie.

01:31:46

De heer Brandenburg: Voorzitter, ik ken dit trucje. "U zit in een spagaat." Wat zegt de PVV tegen die mensen die gewoon keihard euro's in de portemonnee terug willen zien, doordat hun huis verbeterd wordt? Wat zegt u tegen die mensen? U zeurt? U heeft ongelijk? Wat een flauwekul, voorzitter, de PVV. En dan laat ik dat racistische ondertoontje nog maar even voor wat het is.

01:32:06

Voorzitter: PVV.

01:32:08

Mevrouw Blauw: Sorry, maar ik wil een punt van orde maken. Dit slaat helemaal nergens op. U drukt mij in een hoek waar ik helemaal niet in wil zitten. Ik heb het daar niet over. U maakt een verband dat er totaal niet is. Dat slaat nergens op. En die spagaat van de SP zien we ook landelijk terug. Het is bizar. Nu u in de coalitie zit, gaat u een hele andere richting op. Even kijken. Ik had een vraag over immigranten die maar deels effectief kunnen zijn. Hoe gaan we hiermee om? De uitgangsprincipes zijn goed en de intentie ook, maar het feit dat er nog geen indicatoren of evaluaties zijn vastgesteld, betekent dat de raad niet kan controleren of het beleid succesvol is. De PVV wil uiteraard dat er zoveel mogelijk Groningers uit de armoede worden gehaald. Dit dient te gebeuren met een effectief beleid, dat continu verbeterd wordt door leerervaringen van medewerkers waarover moet worden gerapporteerd in een evaluatie. Het uitvoeringsprogramma armoede benoemt dat er specifieke interventies worden uitgevoerd, waarvan de resultaten en de effecten zullen worden gemonitord. De monitoring van deze resultaten en het effect is echter nog niet volledig uitgewerkt. Er wordt aangegeven dat dit een focuspunt zal zijn begin 2024. Mooi dat er middelen vanuit het Rijk beschikbaar zijn gesteld en goed om dit toe te voegen. Wat ons betreft, prioriteit nummer één van Groningen zou moeten zijn om gemeenteambtenaren trainingen te laten volgen in empathie en communicatievaardigheden. Zodat ze beter in staat zijn om zich in te leven in de leefwereld van kwetsbare mensen en hun behoeften en hun zorgen te begrijpen.

01:33:43

Mevrouw Blauw: Daar schort het immers aan. Zoals de VVD net noemde, kwam dit in de beeldvormende sessie naar voren. Vooral ook gebruik van ervaringsdeskundigen en plekken waar de doelgroep geen drempelvrees kent. Vroegsignalering is een goed instrument in combinatie met ervaringsdeskundigen die de leefwereld van kwetsbare mensen begrijpen en kunnen schakelen met

ambtenaren en welzijnswerker die van de behoefte van de mensen uitgaan. Wij vinden ook dat werken moet lonen. Nu moeten veel hardwerkende mensen zoveel belasting betalen.

01:34:19

Voorzitter: Mevrouw Blauw, u heeft een interruptie van D66.

01:34:24

Mevrouw Gietema: Ik twijfel of ik er een punt van moet maken. Ik zie dag in dag uit toch heel veel ambtenaren keihard werken. Ik ben het met u eens en dat dat een cultuurverandering is die tijd vraagt. Volgens mij doen we een groot deel van de mensen tekort om hier te zeggen dat iedereen training nodig heeft. Dus laten we het stimuleren, maar ik wilde toch een punt maken dat veel mensen dat al heel goed doen.

01:34:52

Voorzitter: Mevrouw Blauw, kunt u de vraag beantwoorden en tot een einde komen?

01:34:55

Mevrouw Blauw: Het is niet echt een vraag. Ik zeg niet dat het niet goed gebeurt. Alleen veel mensen die bij ons komen, zeggen geen aansluiting te vinden bij de overheid in hun situatie. Dus daar doel ik op. Het kan altijd beter. Ik ga afsluiten met waar ik het net over had. Ik zat midden in een zin. Werken moet lonen en nu moeten veel hardwerkende mensen zoveel belasting betalen dat ze niet werkende mensen die leven van toeslagen, omdat ze anders die toeslagen niet krijgen, moeten onderhouden. Het is volledig de wereld op zijn kop. Dank u, voorzitter.

01:35:35

Voorzitter: CDA.

01:35:37

De heer De Haan: Voorzitter, als er dan toch één reden is dat ik blij ben dat de PVV gaat regeren, dan is dat dat ze de schuld niet elke keer op een ander kunnen leggen. Ik wil toch even terug naar het betoog van de PVV. U begon ermee. Het is de schuld van de Oekraïners. De sancties. Daarna was het het Rijk, de immigranten. Ik ben wel benieuwd welk verhaal de PVV gaat houden als er een nieuw kabinet is. Wie zijn schuld is het dan als er nog steeds mensen in armoede leven?

01:36:04

Voorzitter: De PVV.

01:36:10

Mevrouw Blauw: Dit trucje probeerde de heer Brandenburg ook net. Ik geef de schuld helemaal niet aan een ander. De heer Wilders zei dat vanmorgen ook in het formatiedebat. Ik snap uw vraag niet. Ik snap ook niet waar u aan refereert.

01:36:32

Voorzitter: Even kort graag.

01:36:34

De heer De Haan: Uit de woordvoering van de PVV merk ik op dat de PVV landelijk de belasting op arbeid gaat verlagen. Dat is dan één ding wat je kan doen. Ik ben benieuwd. Lokaal hebben we een uitvoeringsprogramma. Wat zijn nu de ideeën van

de PVV, behalve dan wat ik gehoord heb, monitoren, monitoren en monitoren? Wat wilt u nu lokaal aan verlichting doen?

01:36:56

Voorzitter: De PVV.

01:37:01

Mevrouw Blauw: In ieder geval de belastingen verlagen en bezuinigen op klimaatmaatregelen, bestaanszekerheid verbeteren, werken moet weer lonen. Dus lonen omhoog, belastingen omlaag. Nasleep van corona, bedrijven hulp bieden. Zorg is onbetaalbaar, daar wat in doen. En ik heb nog veel voorbeelden.

01:37:20

Voorzitter: Dank je wel. Mevrouw Bernabela.

01:37:26

Mevrouw Bernabela: Bedankt voor het woord. Dit programma biedt vele mogelijkheden om uit de armoede te komen. Het is ons een doorn in het oog om te zien dat in een rijk land als Nederland zoveel mensen onder het minimum bestaan leven. En dat er zo'n groot deel van de inwoners te maken heeft met generatie-armoede. Soms begint de armoede al van voor de Tweede Wereldoorlog. Helaas was dat bij mijn familie niet anders. Elk dubbeltje twee of drie keer moeten omdraaien en de boterham met tevredenheid - wat betekent een boterham zonder beleg - was heel normaal toen mijn moeder nog kind was. Later moest zij met een gezin rond zien te komen van een minimuminkomen door omstandigheden. Mij leek hetzelfde lot te overkomen, maar gelukkig heb ik de cirkel doorbroken. Eigenhandig. Armoede in je jeugd resulteert niet altijd in generatiearmoede, maar het komt vaker voor dan we denken. De verhalen vorige week stonden niet op zichzelf. Er zijn in Groningen vele gezinnen die onder het minimum bestaan leven. Zij kunnen hun kinderen niet alles geven wat nodig is om op te groeien. Een muur van onbegrip waar ze tegenaan lopen, maakt dat ze niet uit de armoede komen. Met dit programma liggen er mogelijkheden om wel uit langdurige armoede te komen en de generatie-armoede te doorbreken. Vooral met de programmalijs drie, met behulp van onder andere de buddy's en de doorbraakmethode. En ook door te laten zien dat het anders kan. Het gevoel van eigenwaarde terug te geven en de cirkel te doorbreken.

01:39:01

Mevrouw Bernabela: De kansen voor een baan zijn nu beter dan dat het was in de jaren ervoor. En ook het minimumloon zal omhooggaan, waardoor je meer verdient met minder uren werk. Investeren in ondersteuning en de dienstverlening daarop in te richten, is een goede manier om te zorgen voor een fatsoenlijk inkomen. Een beleid dat meer gericht is op vertrouwen in plaats van het leveren van bewijzen. Zoals met het kappen in het regenwoud gebeurt. Wij vinden dat het college hiermee de goede weg is ingeslagen.

01:39:40

Voorzitter: Dank je wel. Iedereen is geweest. Nu gaat de wethouder laten zien hoe goed hij in 5 minuten alles beknopt kan zeggen.

01:39:49

De heer Eikenaar: Ik had nog 10 minuten, maar dat is nu gehalveerd tot 5. Ik ga mijn best doen. Allereerst over de monitoring. Wij komen met een monitoringsplan naar u

toe. Dat zal nog voor de zomer zijn. Dan kunt u in 2025 zien hoe succesvol u dit beleid vindt. Gezegd moet dat een groot deel van het beleid wat we hebben opgeschreven als basis wetenschappelijk onderzoek heeft. U heeft hier vorige week de heer Erik Meij gehoord en zijn onderzoek naar intergenerationele armoede. Weliswaar in de veenkolonie, niet in onze stad, maar de mechanismen zijn hetzelfde. Dat is een belangrijke inspiratiebron geweest voor het beleid wat hier staat. Met name de keuze om sterk in te zetten op een goede uitvoering. Een van de punten in zijn onderzoek is dat er vaak mooie plannen worden gemaakt en vervolgens vergeten wordt om dat goed in de uitvoering te organiseren. Dat zie ik in mijn dagelijks leven ook. Als bestuurder heb ik regelmatig gezien hoe dat werkt. Prachtige voornemens, maar boter bij de vis wordt er niet geleverd in organisatorische zin. En dat is wel heel hard nodig. Dus het programma is ook gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek. Ik geloof erg in dat wetenschappelijk onderzoek. Vandaar dat we de Rijksuniversiteit onderzoek hebben laten doen naar werken vanuit vertrouwen. Hoe belangrijk ik die monitoring ook vind, vind ik dat nog waardevoller, omdat het je meer en diepere inzichten geeft dan alleen maar die monitoring. Wat een stel cijfers is die wellicht beïnvloed wordt door andere zaken.

01:41:20

De heer Eikenaar: De VVD noemt de programmalijn drie het allerbelangrijkste. Volgens mij en daar volg ik de SP in, hangen die zaken samen. Het een kan niet zonder het andere. Als je een van de stukjes uit het bouwwerk haalt, dan valt het hele bouwwerk uit elkaar. Als je programmalijn een niet meer hebt, werkt programmalijn drie niet meer. U snapt het. De VVD zei ook dat we oog moeten hebben voor de armoedeval. Dat ben ik met de VVD eens. Dat is voortdurend het dilemma. Je moet voortdurend kijken wat de effecten zijn van de verschillende maatregelen op verschillende inkomensgroepen. U zei dat u tegen het springen door hoepels bent. Dat ben ik zelf ook. Ik heb een hekel aan hoepels. Ik heb er ook als kind niet zo veel mee gespeeld. Springende hoepels zijn een verschrikkelijke bezigheid als je in armoede leeft, omdat het allemaal hindernissen zijn. Tegelijkertijd moet ik wel constateren dat het armoedebeleid in deze gemeente het omzeilen is van allerlei ingewikkelde hindernisbanen die wettelijk zijn neergelegd. Daar n ik zijn we heel veel tijd mee kwijt. We moeten allerlei creatieve dingen verzinnen om allerlei verboden en wantrouwen die richting ons bestaan te omzeilen. Dat is ook een vorm van door hoepels springen. Dus er is nog wat werk te doen. En dan kom ik ook op die tandartskosten, die u noemde. Dat is er bijvoorbeeld zo een. In het origineel moesten mensen die de tandartskosten met heel veel moeite bij de bijzondere bijstand konden krijgen, vervolgens het geld dat ze voor een jas gespaard hadden bij ons inleveren.

01:43:10

De heer Eikenaar: Nu is dat niet meer zo. En 12 procent mijdt de tandarts - het is wat u maar noemt - vanwege financiële redenen. De rest van de mensen die wel naar de tandarts gaan met hun zuur gespaarde centen, kan niet meer iets voor hun kind kopen of kan die winterjas niet betalen. Dus ook voor de mensen die in het verleden wel naar die tandarts ging, was de consequentie van die gang naar de tandarts financieel nog steeds aanwezig. Dat omzeilen we nu op deze manier. De PVV had het over culturele oorzaken van armoede. Ik weet niet of ik daarop in moet gaan. Ik zie vooral een oorzaak in armoede, in klassenverschillen, in klassentegenstellingen.

Ik vind een van de belangrijkste zaken waar het gaat om discriminatie in dit land, los van allerlei vormen van discriminatie die erkend zijn door alles, is een vorm van klassendiscriminatie. Die loopt door alle ethniciteiten heen. Dat doet er niet toe. Ik heb nog nooit het verschil tussen iemand met een donkere huidskleur en armoede gezien, en iemand met een witte huidskleur en armoede. Mevrouw Gietema vroeg naar de kindpas en daar had ze ook een technische vraag over gesteld.

01:44:29

Voorzitter: Wethouder, u heeft een korte vraag van mevrouw Blauw.

01:44:34

Mevrouw Blauw: Daar wil ik toch even op reageren. Ik heb het idee dat dit verkeerd wordt uitgelegd. Het gaat mij erom dat er mensen wegens een taalbarrière en andere oorzaken geen werk kunnen vinden en daardoor niet voldoende mee kunnen doen. Wat gaan we daartegen doen? Daar heb ik het over. Niet over andere oorzaken.

01:44:56

Voorzitter: De wethouder.

01:44:58

De heer Eikenaar: Dan constateer ik dat taal geen culturele oorzaak is. Mevrouw Gietema vroeg naar de kindpas en de activering daarvan. We hebben die in het verleden automatisch toegestuurd. Dan moesten mensen hem activeren, anders dan kon iedereen hem gebruiken. Dat is beetje technisch. Later hebben we hem mensen laten ophalen. Dat was op verzoek. Mensen wilden graag dat we dat op locatie deden. Daar is discussie over. Die discussie over de kindpas gaan we het komende jaar opnieuw voeren. Dan gaan we opnieuw kijken hoe we die gaan verstrekken.

01:45:36

Voorzitter: D66.

01:45:40

Mevrouw Gietema: Een hele korte vraag. Als je de kindpas van tevoren nog niet activeert, als je dat zelf moet doen, verkleint het risico op dat iemand anders hem gaat gebruiken. Je kan wel de kindpas krijgen, activeren en dan aan de buurvrouw geven. Dus ik snap niet of dat risico dan minder groot wordt en of het sowieso een groot risico is.

01:45:58

Voorzitter: De wethouder.

01:45:59

De heer Eikenaar: Het gaat er niet om dat iemand hem niet aan iemand anders mag geven. Dat mag wat mij betreft. Dat is niet het punt. Het gaat erom dat als je hem verstuurt en hij is meteen al geactiveerd en hij komt verkeerd terecht, dat iemand anders hem gebruikt. En niet omdat iemand hem niet mag weggeven, want dat mag. Hij is bedoeld voor diegene en diegene mag ermee doen wat die wil.

01:46:19

Mevrouw Gietema: Is het een heel groot risico dat dat gebeurt?

01:46:22

De heer Eikenaar: Ik zal er eens naar kijken of dat een grote risico is. We gaan

sowieso kijken naar de manier waarop we hem verstrekken. Als we het hebben hebben over ervaringsdeskundigen. We zijn met ervaringsdeskundigen aan het kijken naar de manier waarop we de kindpas verstrekken.

01:46:39

Voorzitter: Omwille van de tijd vraag ik u om af te ronden.

01:46:42

De heer Eikenaar: Ik probeer snelheid te maken. Mijnheer De Haan zei dat het Rijk moet zorgen voor een fatsoenlijk sociaal minimum. Dat kan ik alleen maar beamen. Hij vroeg nogmaals aandacht voor de maatschappelijke initiatieven. Daar was ik al op in gegaan. Ben ik het zeer mee eens. D66 ging in op het maatwerk en zei dat 90 procent gedekt moest worden door gewone regelingen. Dat is ook zo. Het is niet niet zo dat dat maatwerk helemaal in de plaats komt voor normaal, 90 procent wordt er door gedekt. Het exacte percentage moet u mij ten goede houden, maar het zal ongeveer 90 procent zijn. Dus dat is het punt. Die vrijlating van die giften. Hoe meer ruimte ik daarin kan nemen, hoe meer ik dat zou doen. Dus we gaan daarnaar kijken en met u aan de slag.

01:47:30

Voorzitter: Korte vraag van D66.

01:47:33

Mevrouw Gietema: De reden dat ik 90 procent in mijn woordvoering noemde: het gaat niet om het percentage. Het is vaak maatwerk, doorbraakmethode, proberen om de regels heen te werken. Volgens mij moeten we niet de indruk wekken als gemeente dat alles kan, want we zijn wel nog steeds de overheid. Dus volgens mij moeten we daar bewust mee omgaan, ook in de communicatie.

01:47:56

Voorzitter: Wethouder.

01:47:57

De heer Eikenaar: Volgens mij bestaat die indruk niet. Dat is op zichzelf niet de bedoeling. Dat wat nodig is, moet wel gebeuren. En dat kan niet altijd in regels. Ik heb net richting de VVD gezegd hoe ingewikkeld het soms is om om allerlei dingen heen te werken. Dan ben ik blij dat we dit soort vormen van maatwerk hebben. Student en Stad vroeg aandacht voor financiële educatie op de hogescholen en universiteit. We gaan kijken of we daar nog een slinger aan kunnen geven. Als laatste wilde ik ingaan op de Stadspartij. U heeft gelijk. Heel veel mensen hebben wantrouwen richting de overheid. Dat zie ik ook. Ik spreek dagelijks mensen die met wantrouwen kijken richting de overheid. Dat is ook niet raar. We hebben gezien wat er afgelopen tien jaar gebeurd is met de toeslagaffaire. Ook onze provincie is hard geraakt door de manier waarop er omgegaan is met de gaswinning. Dat heb ik zelf van dichtbij meegemaakt. Ik weet uit eigen ervaring hoe het is om een overheid te wantrouwen. Dat gezegd hebbende, proberen we met dit programma hier een antwoord op te geven. Ik durf hier te stellen dat wij daar een gedegen antwoord mee geven. Nee, dat wantrouwen is niet volgend jaar weg. Dat beweert niemand. Iedereen die dat doet, verkoopt knollen voor citroenen. We geven hier wel een antwoord mee. U zegt dat er niets van terecht komt. Potjandorie, we hebben vorige week het besluit genomen om de tandartskosten via de bijzondere bijstand op een

hele simpele manier te vergoeden. We hebben een energiepakket van 14 miljoen euro uitgegeven. Het is niet alsof er niets gebeurt. Dat is een verkeerd beeld. Wij zoeken alle ruimte die er is.

01:49:50

Voorzitter: Een vraag van de Stadspartij.

01:49:51

Voorzitter: Wij proberen alles om het vertrouwen te herstellen. En nee, dat is niet met een knip van de vinger gebeurd.

01:49:56

Mevrouw Menger: Daar wil ik op ingaan, want ik heb gezegd dat mijn fractie de vrees heeft. En ik ben me er terdege van bewust dat er echt wel dingen goed gaan. Het uitvoeringsplan staat bol met intenties en acties en alle goede bedoelingen ten spijt. Wij hebben nog steeds de vrees en de grote zorg.

01:50:28

Voorzitter: Wethouder.

01:50:29

De heer Eikenaar: Dan vraag ik mij wel af wat u dan denkt van het voorstel over die tandartskosten. Wat dacht u toen wij 14 miljoen uittrokken om de energiekosten te compenseren? Daar was u het, denk ik, mee eens.

01:50:47

Voorzitter: Sorry, heel kort.

01:50:53

Mevrouw Menger: Toen ik dat plan zag en las van de tandartskosten dacht ik: mooi. U weet net zo goed als dat ik dat weet, wethouder, dat wij daar eerder samen over hebben gesproken. Ik vind het heel mooi, maar tegelijkertijd lees ik dat er mensen zijn die net daarboven zitten. Dat was wat ik in mijn betoog aangeef. Wij hebben dus altijd het vizier en nog steeds hier in de gemeente op de minima. Er is een hele grote groep daarboven, die ook enorm veel ellende heeft. Ik ben het met u eens, u doet het goed. We zijn op de goede weg, maar er zijn nog steeds hele grote zorgen bij mijn fractie. Dank u wel.

01:51:47

Voorzitter: Uw opmerking is duidelijk.

01:51:48

De heer Eikenaar: Voorzitter, de laatste zin die u uitsprak, daar ben ik het zeer mee eens.

01:52:07

Voorzitter: Dan komen we tot een afronding. Zijn er fracties die een motie overwegen voor de komende raad op 3 april? Ja, een, twee, drie. Misschien amendement.

01:52:24

De heer Van Zoelen: Waar gaan die moties over? D66 heeft het al aangegeven. De PVV komt met iets. Ik ben benieuwd wat de strekking is.

01:52:35

Voorzitter: Mevrouw Blauw, kunt u dat kort aangeven?

01:52:42

Mevrouw Blauw: Nee, dat moet helemaal niet. Ik moet helemaal niets. Sorry hoor, maar nee, ga ik nog even bespreken.

01:52:49

Voorzitter: Duidelijk. Mevrouw Gietema, wilt u iets zeggen?

01:52:55

Mevrouw Gietema: Ja, over de monitoring wil ik graag met alle fracties kijken of we op hoofdlijnen kunnen kijken of we daar iets meer houvast voor kunnen bieden. En de vrijlating, zoals ik noemde en onderzoek naar de differentiatie op de individuele inkomenstoelage.

01:53:10

Voorzitter: Is goed. Dan dank ik u voor uw aanwezigheid, collega's. We hebben straks mensen die een petitie komen overhandigen en gasten van de raad. Ik vraag u, als u tijd heeft, om daarbij te zijn. Nog een fijne avond.